

Sadaļa Nr. 6 – Spriedumi lietās par citu valsts pārvaldes iestāžu lēmumiem.

Virsraksts: Par informācijas saņemšanu par kriminālprocesuālo darbību noslēguma lēmumiem (Kriminālprocesa kodeksa 112., 130. pants un 375. panta otrā daļa)

Tēze: Jautājumos, kas attiecas uz informācijas sniegšanu par kriminālprocesuālo darbību noslēguma lēmumiem, prokuratūra neveic tiesu varas funkciju, bet gan darbojas valsts pārvaldes jomā.

Tēze: Privātpersonas tiesībām iegūt informāciju dodama priekšroka salīdzinājumā ar attiecīgo amatpersonu tiesībām uz privātās dzīves neaizskaramību, jo politiķiem jāsamierinās ar to, ka viņi ir pakļauti uzmanīgai sabiedrības kontrolei.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas
Senāta Administratīvo lietu departamenta
2005. gada 16. septembra

S P R I E D U M S

Lieta Nr. SKA – 162, C27197802

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments
šādā sastāvā:

tiesas kopsēdes priekšsēdētājs   senators V. Jonikāns,
senatore V. Krūmiņa,
senators N.Saleniēks,
senatore I.Skultāne,
senatore G. Višņakova,

piedaloties sabiedriskās organizācijas „Sabiedrība par atklātību - Delna”
pārstāvim Robertam Putnim un Ģenerālprokuratūras pārstāvei Gundai Kaparšmitei,

atklātā tiesas sēdē izskatīja lietu, kas ierosināta pēc sabiedriskās organizācijas
„Sabiedrība par atklātību - Delna” sūdzības par ģenerālprokurora faktisko rīcību, sakarā
ar Ģenerālprokuratūras kasācijas sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas 2005. gada
17. janvāra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] 2001. gada 11. jūlijā sabiedriskā organizācija „Sabiedrība par atklātību -
Delna” (turpmāk – Delna) griezās Ģenerālprokuratūrā ar lūgumu iepazīties ar
1994. gada 22. marta lēmumu par atteikšanos ierosināt krimināllietu (saistībā ar

amatpersonas J.Jurkāna darbībām). 2002. gada 10. janvārī Delna lūdza Ģenerālprokuratūrai atļauju iepazīties ar 2001. gada 23. novembra lēmumu par krimināllietas izbeigšanu (saistībā ar amatpersonas L.Muciņa darbībām).

Pēc vairākkārtējiem atteikumiem iepazīties ar minētajiem lēmumiem, Delna 2002. gada 8. martā vērsās pie ģenerālprokurora ar atkārtotu lūgumu atļaut Delnai iepazīties ar iepriekš minētajiem lēmumiem.

[2] 2002. gada 11. aprīļa vēstulē Nr. 3-13-10-02 ģenerālprokurors atteica atļaut Delnai iepazīties ar lēmumiem, paskaidrojot, ka šie lēmumi uzskatāmi par ierobežotas pieejamības informāciju Informācijas atklātības likuma 5. panta otrās daļas 1. punkta izpratnē. Atbilstoši Latvijas Kriminālprocesa kodeksa (turpmāk – KPK) 112. panta trešajai daļai un 212. panta piektajai daļai tiesības iepazīties ar lēmumiem par atteikšanos ierosināt krimināllietu un lēmumiem par krimināllietas izbeigšanu un izbeigtās krimināllietas materiāliem noteiktas ierobežotam personu lokam. Informācijas neizpaušanas mērķis ir aizsargāt kriminālprocesā iesaistīto personu tiesības, lai aizsargātu personu reputāciju un nepieļautu konfidencialas informācijas izpaušanu.

[3] 2002. gada 6. maijā Delna iesniedza sūdzību Rīgas pilsētas Centra rajona tiesā, lūdzot uzlikt par pienākumu ģenerālprokuroram izsniegt 1994. gada 22. marta lēmumu par atteikšanos ierosināt krimināllietu (saistībā ar J.Jurkāna darbībām) un 2001. gada 23. novembra lēmumu par krimināllietas izbeigšanu (saistībā ar L.Muciņa darbībām), atļaujot neizsniegt to daļu, kas satur informāciju par personas privāto dzīvi vai citu informāciju, kas atzīstama par ierobežotas pieejamības informāciju. Delna norādījusi, ka ar atteikumiem pārkāptas tās tiesības uz informāciju, kas nostiprinātas Satversmes 100. pantā. Tā kā Delna nav neviena konkrēta kriminālprocesa dalībniece, tās tiesībām uz informāciju ir administratīvi tiesisks raksturs. Delna norādījusi, ka KPK normas konkrētajā gadījumā nav piemērojamas, tā kā tās regulē kriminālprocesa dalībnieku tiesības un pienākumus. Savukārt attiecībā uz likumīgiem informācijas pieprasījumiem par valsts varas pārstāvju darbību būtu jāpiemēro Informācijas atklātības likuma normas. Vispārēja informācijas sniegšana sabiedrībai ir administratīvi tiesiska funkcija. Attiecībā uz valsts amatpersonām jāņem vērā, ka amatpersonu privātā dzīve lielā mērā ir pakļauta sabiedrības kontrolei. Pieteikums pamatots ar Satversmes 100. pantu un Informācijas atklātības likuma 2. panta trešo daļu un 10. panta pirmo daļu.

Rīgas pilsētas Centra rajona tiesa ar 2002. gada 16. decembra spriedumu Delnas sūdzību par Ģenerālprokuratūras rīcību noraidīja.

[4] Pēc pieteicējas pārstāvja lūguma ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2004. gada 6. maija lēmumu lieta pārsūtīta pēc piekritības Administratīvajai apgabaltiesai.

[5] Skatot lietu sakarā ar Delnas apelācijas sūdzību, Administratīvā apgabaltiesa ar 2005. gada 17. janvāra spriedumu apmierināja Delnas sūdzību. Administratīvā apgabaltiesa uzlika par pienākumu Ģenerālprokuratūrai 30 dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas izsniegt Delnai 1994. gada 22. marta lēmuma par atteikšanos ierosināt krimināllietu (saistībā ar J.Jurkāna darbībām) un 2001. gada 23. novembra lēmuma par krimināllietas izbeigšanu (saistībā ar L.Muciņa darbībām) norakstus, nodrošinot fizisko personu datu aizsardzību. Spriedums pamatots ar tālāk minētajiem argumentiem.

[5.1] Lietā ir strīds par to, vai prokuratūrai uz Delnas pieprasījumu ir jāizsniedz lēmumu noraksti par atteikšanos ierosināt krimināllietu un par krimināllietas izbeigšanu, un vai prokuratūras atteikums izsniegt minētos lēmumu norakstus ir izskatāms administratīvā procesa kārtībā.

[5.2] Valsts pārvaldes joma Administratīvā procesa izpratnē aptver ne tikai tās iestādes, kuru tiešajos pienākumos ietilpst izpildvaras funkcija, bet arī tādas valsts un pašvaldību iestāžu darbības, kas nav saistītas ar likumdošanas un tiesu varas funkcijām. Tiesu varas institūciju un amatpersonu lēmumi un faktiskā rīcība, kas saistīta ar valsts pārvaldes funkciju veikšanu, ir pakļauta tiesas kontrolei administratīvā procesa ietvaros. Prokuratūra, kas ir tiesu varas institūcija, var veikt darbības valsts pārvaldes jomā un tikt atzīta par iestādi Administratīvā procesa likuma izpratnē. Prokuratūra ir tiesu varas iestāde attiecībā uz darbībām, ko tā veic atbilstoši kriminālprocesuālajām normām, savukārt citas darbības, kas nav saistītas ar tiesu varas funkciju veikšanu, tai skaitā informācijas sniegšana, ir pakļautas administratīvajam procesam.

[5.3] Prokuratūras likuma 6. panta trešās daļas otrajā teikumā noteiktā pārsūdzības kārtība attiecināma uz prokuratūras darbībām, ko tā veic saskaņā ar KPK, tai skaitā, pieņemot kriminālprocesuālus lēmumus. Konkrētajā gadījumā prokuratūras darbības – atbildes uz iesniegumu un atteikuma izsniegt informāciju - tiesiskuma pārbaudi nevar veikt Prokuratūras likumā noteiktajā kārtībā, tā kā prokuratūra šajā aspektā neveic tiesu varas funkciju, bet gan darbojas valsts pārvaldes jomā. Līdz ar to atteikums izsniegt informāciju pārsūdzams saskaņā ar administratīvo procesu regulējošām normām. Šāds secinājums nav pretrunā ar Prokuratūras likuma 6. panta trešās daļas pirmo teikumu.

[5.4] Secinot, ka pieteicēja vēlas saņemt no Ģenerālprokuratūras lēmumu norakstus, kuros ir informācija, kas attiecas uz konkrētu amatpersonu darbībām, pildot savus amata pienākumus, administratīvā apgabaltiesa uzskatījusi par nepieciešamu izvērtēt, vai nav tiesisku šķēršļu šādas informācijas izsniegšanai.

[5.5] Vērtējot, vai KPK 112. un 212. panta normas, ar kurām pamatots atteikums, ir uzskatāmas par speciālām tiesību normām, kas nosaka ierobežotas pieejamības informācijas statusu kriminālprocesuālajiem lēmumiem, Administratīvā apgabaltiesa secinājusi, ka tajās kriminālprocesa dalībniekiem ir precīzi norādītas viņu procesuālās tiesības, tai skaitā, iepazīties ar lietas materiāliem un pārsūdzēt izziņas izdarītāju un prokuroru lēmumus.

Administratīvā apgabaltiesa atzinusi, ka KPK paredzētais informācijas aizsardzības mehānisma mērķis ir izmeklēšanas interešu ievērošana kriminālprocesuālo darbību veikšanas laikā un izmeklēšanā iesaistīto personu tiesību aizsardzības nodrošināšana. KPK normas neregulē kriminālprocesuālo lēmumu pieejamību pēc kriminālprocesuālo darbību veikšanas un līdz ar to nav paredzēti ierobežojumi attiecībā uz lēmumu pieejamību pēc kriminālprocesuālo darbību pabeigšanas.

[5.6] Jautājumā par informācijas sniegšanu prokuratūra atzīstama par valsts pārvaldes iestādi Informācijas atklātības likuma izpratnē. Uz konkrēto lietu ir attiecināms Informācijas atklātības likuma 5. panta otrās daļas 4. punkts un tāpēc ir izvērtējams, vai pieprasītās informācijas izpaušana var nodarīt kaitējumu personu tiesiskajām interesēm.

[5.7] Atzīstot, ka kriminālprocesa virzītājiem, ņemot vērā Fizisko personu datu aizsardzības likuma noteikumus, jāšargā kriminālprocesuālo darbību rezultātā iegūtās ziņas par personu privāto dzīvi pret to izmantošanu nevis izmeklēšanas, bet citiem mērķiem un pret nesankcionētu nodošanu atklātībai, Administratīvā apgabaltiesa ir vērtējusi, vai Delnas pieprasītās ziņas ir šajā aspektā atzīstamas par ierobežotas pieejamības informāciju. No Delnas pieteikuma un apelācijas sūdzības Administratīvā apgabaltiesa secinājusi, ka tai nav nepieciešama tā lēmumu daļa, kas satur informāciju par personas privāto dzīvi vai citu informāciju, kas atzīstama par ierobežotas pieejamības informāciju.

[5.8] Administratīvā apgabaltiesa ir atzinusi, ka sabiedriskajām organizācijām ir būtiska nozīme demokrātiskā sabiedrībā. Lai veiktu savus uzdevumus, sabiedriskajai organizācijai ir jābūt tiesībām izplatīt faktus, kas interesē sabiedrību, sniegt tai vērtējumu, tādējādi veicinot valsts varas pārstāvju darbības caurredzamību. Lēmums par krimināllietas izbeigšanu un par atteikumu ierosināt krimināllietu attiecībā uz valsts

amatpersonām nozīmē, ka personas nav vainojamas darbībās, kas bija par pamatu kriminālprocesuālo darbību uzsākšanai. Ja arī kriminālprocesuālajos lēmumos esošā informācija neliecina par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, tā var liecināt par to, kā persona ir pildījusi amata pienākumus. Līdz ar to sabiedrībai ir tiesības būt informētai par amatpersonu darbībām. Demokrātiskā sabiedrībā valsts varas pārstāvjiem jārēķinās ar to, ka viņi tiek pakļauti pastāvīgai sabiedrības interesei un kontrolei.

[5.9] Vērtējot Satversmes 100. pantā paredzēto tiesību īstenošanu konkrētajā lietā, Administratīvā apgabaltiesa secinājusi, ka analizētajos likumos nav tiesību normu, kas ierobežotu tiesības brīvi iegūt informāciju attiecībā uz kriminālprocesuālajiem lēmumiem lietās, kurās iesaistītas amatpersonas, un Satversmē garantētās tiesības iegūt informāciju ierobežo tikai Satversmes 96. pants, kas garantē privātās dzīves neaizskaramību.

[5.10] Tulkojot Satversmē ietverto cilvēktiesību normu saturu, tās tulkojamas pēc iespējas atbilstoši interpretācijai, kāda tiek lietota starptautisko cilvēktiesību normu piemērošanas praksē, jo minēto pantu saturs pēc būtības atbilst Eiropas Padomes Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas (turpmāk – Eiropas Cilvēktiesību konvencija) 8. un 10. pantam. Eiropas Cilvēktiesību tiesa savos spriedumos (sk. Latvijas Vides aizsardzības kluba prasībā pret Latviju, *Oberschlick* pret Austriju u.c) ir atzinusi, ka politiķa rīcība un ar to saistītie fakti neizbēgami un apzināti tiek pakļauti uzmanīgai kontrolei no žurnālistu, nevalstisko organizāciju, kā arī pilsoņu puses un tam šai sakarā ir jāizrāda lielāka tolerance. Satversmes tiesa (Satversmes tiesas 2002. gada 11. novembra lēmums lietā Nr. 2002-07-01) savukārt ir atzinusi, ka arī juridiskā persona var būt cilvēktiesību subjekts, līdz ar to arī konkrētajā gadījumā Delna var būt par Satversmē noteikto cilvēktiesību subjektu, tai skaitā, attiecībā uz tiesībām iegūt informāciju.

[5.11] Delnas pieprasītie lēmumi par amatpersonām J.Jurkānu un L.Muciņu attiecas uz šo valsts amatpersonu rīcību publisko tiesību sfērā. Līdz ar to viņu darbība ir pakļauta sabiedrības uzmanībai un kontrolei, cita starpā, no nevalstisko organizāciju puses. No nevalstisko organizāciju puses ir pakļaujama kontrolei arī tiesu varas, konkrēti, prokuratūras darbība. Konkrētajā gadījumā ir dodama priekšroka un par objektīvi nozīmīgāko atzīstamas Delnas tiesības brīvi iegūt informāciju pretstatā Satversmes 96. pantā ietvertajām tiesībām uz privātās dzīves neaizskaramību.

[6] Kasācijas sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas spriedumu iesniegusi Ģenerālprokuratūra, lūdzot to atcelt un tiesvedību lietā izbeigt. Kasācijas sūdzība pamatota ar tālāk minētajiem argumentiem.

[6.1] Administratīvās apgabaltiesas secinājums, ka KPK 112. un 212. pantā neregulē kriminālprocesuālo lēmumu pieejamību pēc kriminālprocesuālo darbību veikšanas, ir kļūdains. Pirmkārt, likumdevējs, nosakot kārtību, kādā persona tiek informēta vai iepazīstināta ar procesuālo dokumentu, tas ir, nosakot ierobežojumus minētās kategorijas lēmumos esošās informācijas nodošanai atklātībai, ir īstenojis Eiropas Cilvēktiesību konvencijas principu par cilvēka tiesību un reputācijas aizsardzību. Līdzīgi arī KPK 130. pantā noteikts, ka pirmstiesas izmeklēšanas datus var nodot atklātībai tikai ar izziņas iestādes priekšnieka vai prokurora atļauju un tādā apjomā, kādā viņi to atzīst par iespējamu. Otrkārt, KPK normas, kas nosaka ierobežotas pieejamības informācijas statusu kriminālprocesuālajiem lēmumiem, ir speciālās tiesību normas salīdzinājumā ar Informācijas atklātības likumu. Treškārt, apelācijas instances tiesa nav noskaidrojusi termina „informācija” jēgu. Lietā nepastāv strīds, ka informācija par šiem lēmumiem pieteicējai ir sniegta. Pieteicējas pieprasītie dokumenti ir procesuālie lēmumi, tas ir, kriminālprocesuālas darbības rakstiska forma. Līdz ar to tiesa kļūdaini ir pieņēmusi, ka ar jēdzienu „informācija” ir saprotami arī kriminālprocesuālie lēmumi.

[6.2] Administratīvā apgabaltiesa nepamatoti atsaukusies uz Eiropas Cilvēktiesību konvencijas 10. pantu, jo lēmums par atteikšanos ierosināt krimināllietu un lēmums par krimināllietas izbeigšanu nav informācija, kura saskaņā ar Konvencijā minēto, Delnai ir tiesības saņemt un izplatīt.

[6.3] Administratīvā apgabaltiesa nav vērtējusi prokuratūras iebildumus par to, ka Informācijas atklātības likuma 15. pantā ir noteikta informācijas atteikuma pārsūdzēšanas kārtība un pamati. Atteikums izsniegt kriminālprocesuālus dokumentus neattiecas uz šajā tiesību normā minēto sūdzības priekšmetu.

[6.4] Administratīvā apgabaltiesa spriedumā nav noteikusi, kādā veidā, izsniedzot Delnai lēmumus, nodrošināma fizisko personu datu aizsardzība. Šādā veidā taisīts tiesas spriedums ir neskaidrs un neizpildāms. Izpildot apelācijas instances tiesas spriedumu un nododot Delnas rīcībā iepriekš minētos lēmumus, tajos minētās personas ir identificējamās, līdz ar to tiks pārkāpts Eiropas Cilvēktiesību konvencijas 8. pants.

[7] Tiesas sēdē Ģenerālprokuratūras pārstāve kasācijas sūdzību uzturēja, pamatojoties uz tajā norādītajiem motīviem.

Pieteicējas pārstāvis paskaidroja, ka tiesības saņemt lēmumu norakstus par atteikšanos ierosināt krimināllietu un par krimināllietas izbeigšanu dod iespēju sabiedrībai uzzināt par valsts amatpersonu darbībām, kā arī padara iespējamu kontroli pār tiesībsardzības iestāžu lēmumiem.

Sakarā ar to, ka Administratīvo lietu departamenta senatore J.Briede atbilstoši Administratīvā procesa likuma 117. panta 4. punktam sevi atstatīja no lietas izskatīšanas sakarā ar viņas kā Delnas dibinātāja un biedra statusu, Administratīvo lietu departaments izskatīja lietu piecu tiesnešu sastāvā.

Motīvu daļa

[8] Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 347. pantam tiesa, izskatot lietu kasācijas kārtībā, pārbauda lietā esošā sprieduma tiesiskumu un argumentus, kuri minēti kasācijas sūdzībā.

[9] KPK 112. panta trešā daļa noteic, ka par atteikšanos ierosināt krimināllietu pieņem lēmumu un pieteicējam un citām ieinteresētajām personām nosūta šā lēmuma norakstu, kā arī izskaidro šo personu tiesības pārsūdzēt šo lēmumu un lēmuma pārsūdzēšanas kārtību, bet KPK 212.panta piektā daļa noteic, ka personai, pret kuru izbeigta krimināllietā, cietušajam un viņa pārstāvim, kā arī personai vai iestādei, pēc kuru ziņojuma ierosināta krimināllietā, prokurors vai izziņas izdarītājs nekavējoties paziņo par krimināllietas izbeigšanu, izskaidrojot tiesības iepazīties ar lēmumu par lietas izbeigšanu un lietas materiāliem. Šā panta sestā daļa nosaka lēmuma pārsūdzēšanas kārtību.

Kasācijas sūdzības iesniedzēja uzskata, ka ierobežojumi minētās kategorijas lēmumos esošās informācijas nodošanai atklātībai ir noteikti nolūkā īstenot Eiropas Cilvēktiesību konvencijas principu par cilvēka tiesību un reputācijas aizsardzību. Kasācijas sūdzībā šis viedoklis pastiprināts ar atsauci uz KPK 130.pantu, kurā noteikts, ka „pirmstiesas izmeklēšanas datus var nodot atklātībai tikai ar izziņas iestādes priekšnieka vai prokurora atļauju un tādā apjomā, kādā viņi to atzīst par iespējamu.

Vajadzības gadījumā prokurors brīdina lieciniekus, cietušo, civilprasītāju, civilatbildētāju, aizstāvi, ekspertu, speciālistu, tulku un citas personas, kuras ir klāt izmeklēšanas darbības laikā, ka bez viņa atļaujas nedrīkst izpaust pirmstiesas izmeklēšanas datus, tajā skaitā ziņas par lietas dalībniekiem, kuriem nepieciešams

nodrošināt personisko drošību. Šīm personām jāparakstās, ka tās brīdinātas par atbildību saskaņā ar Krimināllikuma 304. pantu.”

Apelācijas instances tiesa visas minētās normas ir izvērtējusi un secinājusi, ka pēc būtības tās neregulē informācijas pieejamību. Administratīvo lietu departaments piekrīt apelācijas instances tiesas secinājumam, ka KPK 112. un 212. pantā ietvertais regulējums attiecas uz kriminālprocesā iesaistīto personu tiesību nodrošināšanu, bet KPK 130. pantā noteiktais saistāms ar izmeklēšanas interešu ievērošanu kriminālprocesuālo darbību veikšanas laikā un izmeklēšanā iesaistīto personu aizsardzības nodrošināšanu, proti, izmeklēšanas procesā iegūto datu neizpaušanas mērķis ir, lai to nonākšana atklātībā nedotu iespēju iznīcināt pierādījumus, ietekmēt liecinošās personas, izvairīties no izmeklēšanas.

Administratīvo lietu departaments uzskata, ka tad, ja likumdevējs ar šīm normām būtu vēlējis īstenot Eiropas Cilvēktiesību konvencijas normu par personas privātās dzīves neaizskaramību, tad vienlaikus KPK būtu iekļautas arī citas šīs konvencijas normas – par tiesībām brīvi iegūt un izplatīt informāciju – īstenošanai nepieciešamās normas.

KPK 112. pants ir ievietots nodaļā, kas regulē krimināllietas ierosināšanu, nosaka krimināllietas ierosināšanas pamatus, pieteikumu izskatīšanas kārtību, lietas ierosināšanu un tālākvirzību, savukārt 212. pants nosaka krimināllietas izbeigšanas pamatu, lēmuma saturu, tā pārsūdzēšanas kārtību, regulē procesa virzītāja darbības un tml. Nekas šajās normās neliecina par to, ka, nosakot procesā iesaistīto personu tiesības saņemt lēmumu norakstus un iepazīties ar lietas materiāliem, likumdevējs būtu vadījies no cilvēktiesību normām par tiesībām iegūt informāciju vai privātās dzīves neaizskaramību. Vēl vairāk, laikā kad pieņemtas minētās normas (1961. gads), likumos (arī Latvijas PSR Konstitūcijā) nebija ietverta norma par tiesībām brīvi iegūt un izplatīt informāciju.

Minētais trūkums ir novērsts Kriminālprocesa likumā, kas stājas spēkā šā gada 1.oktobrī. Likumdevējs ir noteicis, ka visi galīgie nolēmumi krimināllietās, nodrošinot ar likumiem noteiktās informācijas aizsardzību, ir pieejami publiski (375. panta otrā daļa). Tāpēc Administratīvo lietu departamenta ieskatā apelācijas instances tiesa pamatoti šīs normas ir interpretējusi sistēmiski, ņemot vērā gan nacionālos normatīvos aktus, gan starptautiskās tiesības.

[10] Administratīvo lietu departamenta ieskatā apelācijas instances tiesa pamatoti atzinusi, ka jautājumos, kas attiecas uz informācijas sniegšanu par kriminālprocesuālo darbību noslēguma lēmumiem, prokuratūra neveic tiesu varas funkciju, bet gan darbojas valsts pārvaldes jomā. Līdz ar to, risinot strīdus šajos jautājumos, kā pamatoti secinājusi apelācijas instances tiesa, ir piemērojami citi normatīvie akti, kas regulē informācijas saņemšanu, tostarp Informācijas atklātības likums un Fizisko personu datu aizsardzības likums.

Saskaņā ar Informācijas atklātības likuma 1. panta 1. punktu informācija ir ziņa vai ziņu kopums jebkurā tehniski iespējamā fiksēšanas, uzglabāšanas vai nodošanas veidā. Administratīvo lietu departamenta ieskatā lēmums par atteikšanos ierosināt krimināllietu un lēmums par krimināllietas izbeigšanu ir lēmumi, kuri tiek pieņemti pēc noteiktu kriminālprocesuālu darbību veikšanas un kuros ir apkopotas ziņas, kas savāktas veicot kriminālprocesuālas darbības. Tādējādi šajā aspektā lēmums par atteikšanos ierosināt krimināllietu un lēmums par krimināllietas izbeigšanu ir atzīstami par ziņu kopumu līdzīgi kā tiesas spriedumi krimināllietās un citās tiesu lietās. Līdz ar to Administratīvo lietu departaments par nepamatotu atzīst kasācijas sūdzības argumentu, ka apelācijas instances tiesa kļūdaini pieņēmusi, ka ar jēdzienu „informācija” saprotami arī kriminālprocesuāli lēmumi un atteikums sniegt šādu informāciju nav pārsūdzams Informācijas atklātības likuma 15. pantā noteiktajā kārtībā.

[11] Eiropas Cilvēktiesību konvencijas 10. pants noteic, ka „ikvienam ir tiesības brīvi izteikties. Šīs tiesības ietver uzskatu brīvību un tiesības saņemt un izplatīt informāciju un idejas bez iejaukšanās no publisko institūciju puses un neatkarīgi no valsts robežām”. Savukārt šā panta otrā daļa, saistot šo brīvību īstenošanu ar pienākumiem un atbildību, paredz, ka tā var tikt pakļauta ierobežojumiem, kas paredzēti likumā un nepieciešami demokrātiskā sabiedrībā, lai aizsargātu valsts drošības, teritoriālās vienotības vai sabiedriskās drošības intereses, nepieļautu nekārtības, aizsargātu citu cilvēku cieņu vai tiesības, nepieļautu konfidencialas informācijas izpaušanu un tml.

Informācijas atklātības likuma 5. panta otrā daļa noteic, kāda informācija uzskatāma par ierobežotas pieejamības informāciju, tostarp arī informācija par personas privāto dzīvi (4. punkts), tiesības uz kuru ir nostiprinātas Eiropas Cilvēktiesību konvencijas 8. pantā. Ņemot vērā, ka Satversmes 100. un 96. pants līdzīgi Eiropas Cilvēktiesību konvencijas 10. un 8. pantam nosaka tiesības iegūt informāciju un tiesības uz privāto dzīvi, apelācijas instances tiesa ir interpretējusi šīs normas, ievērojot gan

Eiropas Cilvēktiesību tiesas praksi, gan Satversmes tiesas spriedumos izteiktās atziņas. Ņemot vērā, ka Delnas pieprasītie kriminālprocesuālie lēmumi attiecas uz konkrētu amatpersonu veiktajām darbībām, apelācijas instances tiesa pamatoti ir devusi priekšroku pieteicējas tiesībām iegūt informāciju salīdzinājumā ar attiecīgo amatpersonu tiesībām uz privātās dzīves neaizskaramību. Šajā ziņā apelācijas instances tiesa pamatoti norādījusi uz to, ka politiķim jāsamierinās ar to, ka viņš ir pakļauts uzmanīgai kontrolei.

[12] Administratīvo lietu departaments par nepamatotu atzīst kasācijas sūdzībā minēto argumentu, ka apelācijas instances tiesa spriedumā nav norādījusi, kādā veidā, izsniedzot Delnai tās pieprasītos lēmumus, nodrošināma fizisko personu datu aizsardzība. Kā norādīts iepriekš, apelācijas instances tiesa ir atzinusi, ka konkrētajā gadījumā nav ierobežotas tiesības iegūt informāciju par valsts amatpersonu veiktajām darbībām. Kas attiecas uz privātpersonām, ja tādas attiecīgajos lēmumos tiek minētas, aizsargājamo ziņu apjomu nosaka Fizisko personu datu aizsardzības likums. Apelācijas instances tiesa ir konstatējusi, ka Fizisko personu datu aizsardzības likuma izpratnē prokuratūra ir sistēmas pārzinis un tai, izpildot tiesas spriedumu, jāvadās no minētā likuma normām.

Ņemot vērā iepriekšminēto, Administratīvo lietu departaments uzskata, ka apelācijas instances tiesas spriedums ir tiesisks un pamatots un kasācijas sūdzība noraidāma.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 348. panta 1. punktu, 346. pantu, Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments

n o s p r i e d a

Administratīvās apgabaltiesas 2005. gada 17. janvāra spriedumu atstāt negrozītu, bet Ģenerālprokuratūras kasācijas sūdzību noraidīt.

Spriedums nav pārsūdzams.

Tiesas kopsēdes priekšsēdētājs	senators	V. Jonikāns
	senatore	V. Krūmiņa
	senators	N.Salienieks
	senatore	I.Skultāne
	senatore	G.Višņakova